

HAILUODON KUNNAN KONSERNIOHJEET

Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Hailuodon kunnan konserniohjeella luodaan puitteet Hailuoto konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Edellä mainitun lisäksi kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserni on määritetty kuntalain 16a §:ssä. Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä tässä laissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan mahdollisesti kuuluvaan säätiöön.

Hailuodon kunnan tytäryhtiöt, osakkuusyhteisöt ja konserniin kuuluvat kuntayhtymät ovat liitteessä 1. Hailuodon kunnan keskushallinto päivittää liitteen sisällön tosiasiallisen kunnan määräysvallan mukaisesti. Voimassa oleva liite julkaistaan Hailuodon kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla.

Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa tai vastaavassa ja hallituksessa.

Konserniohjeen sitovuus

Hyväksytyt konserniohjeet on noudatettava konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai yhteisön säännöistä muuta joudu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet.

Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä.

Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle sekä kunnanhallitukselle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konsernin ohjaus ja johtaminen

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, hyväksyy kuntalain mukaan vuosittaisissa talousarvioissa tai muutoin strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten tai säätiöiden hallintoelimityksissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kunnanjohtaja käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta ja arvioi konsernirakenteen kehittämistarpeita. Mahdollisista epäkohdista raportoidaan kunnanhallitukselle.

Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimityksissä

Omistajien keskeisiä vaikuttamismuotoja yhteisön toimintaan on edustajien valitseminen yhteisön hallinto- ja päätöksentekoeelimityksiin. Edustajien valinnassa otetaan huomioon kyvykkyys arvioida johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Yhtiöllä on velvollisuus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava aidosti yhtiöstä riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä.

Konsernijohtolla tai tämän nimeämällä edustajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin ja käyttää siellä puheoikeutta. Tytäryhtiön yhtiöjärjestys ei saa estää kyseistä osallistumisoikeutta.

Ohjeistaminen

Tytäryhteisöt ovat velvollisia pyytämään laajaa merkitystä omaavia päätöksiä tehdessään kunnanjohtajan tai kunnanhallituksen ohjeistuksen ennen päätöksentekoa.

Ohjeistusta tulee vaatia ja antaa mm. seuraavissa asioissa:

- hallituksen jäsenten valinta
- toimitusjohtajan valinta (sekä tämän työsuhteen ehdoista päättäminen)
- tilintarkastajien valinta
- yhtiön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen

- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajien taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.
- muu yhteisön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn olennaisesti vaikuttava asia.

Tilikausi, kirjanpito ja tilintarkastus

Kaikkien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Ne järjestävät kirjanpitonsa yhteneväisesti siten, että tilinpäätöksistä voidaan laatia kaikkia kunnan tytäryhteisöjä koskeva konsernitilinpäätös. Hailuodon kunnan keskustoimisto antaa ohjeet tilinpäätöksen laatimisesta ja tarvittaessa myös kirjanpidon järjestämisestä.

Kunnan tilintarkastusyhteisö valitaan yhdeksi tytäryhteisön tilintarkastajaksi, ellei muuta sovita.

Kunnanhallituksella, kunnanjohtajalla ja tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Sisäinen valvonta ja raportointi

Tytäryhteisöjen tulee järjestää riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä. Kunnanjohtaja järjestää tytäryhteisön konsernivalvonnan haluamassaan laajuudessa ja saa tätä varten tarvittavat tiedot tytäryhtiöiltä.

Konsernivalvonnan kohdealueet ovat:

1. konsernitavoitteiden asettamisen ja toteutumisen arviointi
2. tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi
3. keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö
4. riskienhallintajärjestelmien toimivuus.

Raportointi on lisäksi aina välttämätöntä kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa olennaisia poikkeamia kunnan määrittämistä tavoitteista. Tytäryhteisöt lähettävät aina toimielintensä esityslistat ja pöytäkirjat konsernijohdolle.

Toiminnan kehittäminen yhdessä

Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa kunnanhallituksen tietoon ne asiat, joihin edellytetään kunnanhallituksen kannanottoa, jotta kunnanhallituksella on mahdollisuus ottaa kantaa. Yhtiö- tai yhtymäkokousten tai vastaavien koolle kutsuminen ja esityslistojen lähettäminen on järjestettävä niin, että kunnanhallituksella on tilaisuus ottaa kantaa kaupunginhallituksen kokouksessa käsiteltäviin asioihin

Konsernin henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöt noudattavat mahdollisuuksien mukaan kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstöhankinnassa tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset siirtotarpeet ja mahdollisuudet.

Palvelujen ostaminen ja hankinnat

Tytäryhteisöjen tulee ulkopuolisia suunnittelu- ja muita palveluita hankkiessaan ensisijaisesti käyttää konsernin sisältä ostettavia palveluja, mikäli ne ovat kilpailukykyisiä.

Yhtiön hallituksen tulee valvoa yhtiössä hankintoja koskevien säädösten noudattamista.

Lainat

Konsernin johto vastaa konsernin lainakustannusten minimoinnista. Menestyksellisen lainanhallinnan toteuttamiseksi tytäryhteisön tulee ennen lainoituksen hakemista ilmoittaa konsernin johdolle lainatarpeesta, jotta konserni voi arvioida onko konsernissa mahdollisuus järjestää rahoitus sisäisestä pankista.

Arkistointi ja asiakirjojen säilyttäminen

Tytäryhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhtiö tai yhteisö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse. Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kunnanarkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kunnan arkistotoimen antamia ohjeita.

Tiedonantovelvollisuus, tiedottaminen ja hyvä hallintotapa

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen myös yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhtiöt vastaavat tiedottamisestaan siinä muodossa ja laajuudessa kuin yhtiön toiminta edellyttää.

Konsernin johdolle on tiedotettava merkittävistä tapahtumista yhtiön toiminnassa ennen julkista tiedotusta.

Hailuodon kunnan konserniin kuuluvissa yhteisöissä on noudatettava hyvää hallintotapaa.

Hyväksytty: Hailuodon kunnanvaltuusto . . 2010

LIITE 1.

Hailuodon kunnan konserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Hailuodon Vesihuolto Oy
- Asunto Oy Mäntyvilikki I
- Asunto Oy Mäntyvilikki II

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäjä ja osakkuusyrittäjä.

Kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- Pohjois-Pohjanmaan Liitto
- Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri
- Oulun seudun koulutuskuntayhtymä

Hailuoto on osakkaana 1,5 % osuudella Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:ssä